

**FREDSRÖRELSEN I KUNGÄLV
MEDLEMSBLAD FEBRUARI 2022**

2022-02-24

Kära medlemmar i Fredsrörelsen, det är en mörk dag i dag. Vaknar upp till nyheten om krigsutbrott i Ukraina – detta trodde jag aldrig att vi, Ukraina, världen skulle behöva uppleva. Putin har invaderat en demokratisk stat i vår närhet, och om västvärlden ingriper hotar han med "konsekvenser som är större än de ni har mött i historien". Fram till i går trodde jag att det fanns en diplomatisk öppning, nu vet jag inte... Alla goda krafter som arbetar för demokrati och frihet måste nu ges stöd.

Nedanstående Medlemsblad skrevs i går, den 23 februari; fram till dess fanns ett litet hopp. Jag skickar med texten, den får illustrera hur snabbt läget förändrats.

Åse

KALENDARIUM FÖR VÅREN 2022

Seminarium

Lördag den 7 maj på Nordiska folkhögskolan.

Att förebygga gängkriminalitet. På det här seminariet kommer vi att ge ett bidrag till samhällsdebatten kring detta aktuella ämne med ett annat fokus än "hårdare tag, strängare straff och minskad invandring". Vi kommer i stället att fokusera på olika samhällsinsatser för att stärka ungdomars "motståndskraft" mot destruktiva karriärvägar.

Årsmöte

Torsdag den 19 maj kl. 19.00

Mötesplatsen

Nästa volontärträff är på Equmeniakyrkan den 1 mars kl. 18.00. Välkommen!

På denna träff bestäms när verksamheten ska återupptas igen efter nedstängningen under pandemin. Det blir förmodligen i början av mars månad.

Detta språkkafé arrangeras i samverkan med Equmeniakyrkan, Rädda Barnen Kungälv och Svenska kyrkan i Kungälv/Ytterby.

2022-02-23

Fredsvänner,

I skrivande stund upplever vi det största hotet mot fred och säkerhet i vår del av världen sedan kalla krigets dagar. Putin har erkänt Donbassregionerna Donetsk och Luhansk i östra Ukraina som självständiga stater och beordrat rysk militär till dessa områden. Hans nästa drag är okänt, men skrämmande – många gånger har han återkommit till att det Ryska imperiet borde återupprättas. Informationen flödar, den är svårtolkad, analyserna och de kritiska rösterna kunde emellertid varit fler. Rädslan kryper inpå, vi blir allt mer villiga att bygga upp starka militära försvar. Detta är riktigt skrämmande.

Agnes Hellström, Ordförande för Svenska Freds och Skiljedomsföreningen, fördömer Rysslands agerande, men uttrycker samtidigt en stor oro för den mediala fokuseringen på militarism och inte diplomati som vi sett under en lång tid. Hon uttrycker sig så här: "Det ryska auktoritära styrets agerande vad gäller Ukraina är djupt oroande. [...] I den upptrissade medierapporteringen och i den onyanserade debatten där Sverige väntas 'visa musklerna' och signalera till Ryssland att 'Sverige inte kommer att tas på sängen i den händelse att något händer', anas en osmakligt romantiserad bild av krig. Krig är alltid ett misslyckande med ofattbara konsekvenser för människor och samhällen. Var är de kritiska frågorna? [...] 'Diplomatin är vår främsta försvarslinje' slog utrikesminister Ann Linde fast i utrikesdeklarationen 2020. För att vara den främsta försvarslinjen är det oroväckande tyst om denna oerhört viktiga och effektiva metod för att bemöta militära hot."

Vi kan nu bara hoppas på en diplomatisk öppning i stället för eskalerande militära insatser. USA:s förre Moskva-ambassadör, Michael McFaul, lyfter fram att Biden och Putin kanske borde förhandla om ett nytt Helsingforsavtal: "Helsinki 2.0". Där skulle Biden i så fall behöva ta ett djärvt diplomatiskt initiativ, i samråd med USA:s

allierade, för att uppdatera det kalla krigets Helsingforsavtal från 1975, vilket stabiliserade läget på kontinenten i en tid av hård tävlan mellan USA och Sovjet. Även om ett sådant avtal skulle ge Putin en internationell plattform som han inte förtjänar, så borde det inte hindra demokratierna i väst från att försöka reparera Europas trasiga säkerhetsarkitektur, menar McFaul. Deklarationen 1975 formulerade följande 10 punkter:

1. Suverän jämlikhet, respekt för inneboende rätt för suveränitet
2. Att avstå från hotet om eller användning av makt
3. Okränkbarhet av gränser
4. Territoriell integritet av stater
5. Fredlig lösning av meningsskiljaktigheter
6. Icke-intervention i interna angelägenheter
7. Respekt för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, inklusive frihet för tankar, samvete, religion eller tro
8. Lika rättigheter och självbestämmande för folken
9. Samarbete mellan stater
10. Uppfyllande i god tro av förpliktelser mot internationell lag

I nästa medlemsblad hoppas jag kunna skriva om en seger för diplomatin – och att alla inblandade parter lagt prestigen åt sidan och börjat bygga tilltro till varandra och en fredlig värld.

Åse

KONFLIKTEN I UKRAINA

Från rysk horisont har Ukrainas politiska svängning mot väst uppfattats som ett hot mot landets egen säkerhet. När de baltiska staterna och de tidigare sovjetiskt allierade länderna i östra Europa blev medlemmar av EU och Nato, och dessutom "vänner" med USA, kände sig den ryska ledningen inringad av potentiella fiender. Ukrainas samarbetsavtal med EU från 2017, har också framstått som ett hot mot den ryska utrikeshandeln. Spänningen mellan Ukraina och Ryssland har sedan dess ökat inom många områden.

Ryssland vill ha Ukraina som en buffert mot Nato – Ukraina har i stället valt att närma sig Nato: 1994 anslöt de sig till Natosamarbetet Partnerskap för fred; 2002 talades öppet om Natomedlemskap; 2005 inleddes en dialog om ett framtida medlemskap; 2014 inleddes samarbete med Nato (gemensamma militärövningar, ekonomiskt stöd och utbildning av soldater); 2014 slopades landets officiella ställning som alliansfritt; 2022 fick man stort ekonomiskt stöd från USA.

Det utökade samarbetet med väst och Nato kan ha gjort Ryssland alltmer oroliga att förlora sina möjligheter till imperiebygge, och inflytande i Östeuropa, vilket lett till att Ryssland velat få Ukraina och väst att gå med på att förhandla om Ukrainas framtid, men helt på ryska villkor. Rysslandsexperten Ryhor Nizhnikau vid Utrikespolitiska institutet menar att Rysslands hot om krig varit en del av den ryska diplomatiska verktygslådan – att det handlat om att påverka medierna och administrationerna i Väst så de skriver och uttalar sig på önskat sätt om krisen. Men ingen vet, sa Nizhnikau för någon vecka sedan, om Ryssland har den politiska viljan att fullfölja sina hot, att starta ett fullskaligt krig. Nizhnikau trodde att det förmodligen skulle innefatta för många risker för Ryssland, men nu ser utvecklingen betydligt farligare ut, Putin verkar inte sakna den politiska viljan att starta ett fullskaligt krig.

Bakgrund

Ukraina är kontinentens största land, med en dramatisk historia. Landet blev självständigt 1991 efter att ha varit en sovjetisk republik sedan 1922. Det är en demokrati, dock med stora brister vad gäller yttrandefrihet, korruption och fri media. Banden mellan Ryssland och Ukraina är många och starka, men det ryska inflytandet har minskat de senaste åren. Ledarna i Moskva har önskat återföra landet till Ryssland, men befolkningen har i stället velat att Ukraina vänder sig västerut och de har kämpat för att driva på demokratiseringsprocessen:

- 2004 genomfördes den "orangea revolutionen" efter att Putins man Viktor Janukovyjtj försökt fuska till sig en valseger.
- 2014 jagades Janukovyjtj på flykt till Ryssland då att han vägrat att skriva på ett avtal om EU-association.
- 2014 valdes den västvänlige Petro Porosjenko till ny president.
- 2019 valdes den västvänlige komikern Volodymyr Zelenskyj till ny president.

Ukrainas utrikespolitik sedan självständigheten 1991 har pendlat mellan nära relationer till grannlandet Ryssland och starkt beroende av ekonomiskt och politiskt stöd från västmakterna. Trots Ukrainas samarbete med såväl EU som den västliga försvarsalliansen Nato har intresset från västmakternas sida varit ganska svalt, detta på grund av landets stora brister i demokrati och rättssäkerhet. Efter en pro-västlig folkresning och Rysslands annektering av Krimhalvön 2014 har förbindelserna med Ryssland präglats av fiendskap, och närheten till väst har blivit något av en livlina för Ukraina.

Efter påtryckningar från Ryssland hoppade Ukrainas regering 2013 av de dittills misslyckade förhandlingarna om ett frihandelsavtal med EU. En Ukrainisk opinion krävde då regeringens och presidentens avgång för att de "stulit ukrainarnas dröm om att inlemmas i Europa". Demonstrationer utbröt, den västvänliga oppositionen kom till makten. Vreden på det ryskt dominerade Krim blev stor, vilket, som vi vet, slutade med att Ryssland annekterade halvön och gav stöd till de väpnade rysktalande separatisterna i östra Ukraina. Ukrainas nya regering skyndade sig då att ställa sig på EU:s sida genom att ansluta sig till ett associationsavtal.

Ingripandet på Krim innebar att Ryssland ensidigt bröt mot två uppgörelser:

1. Den av Ryssland, USA och Storbritannien 1994 garanterade territoriell sammanhållningen för Ukraina i samband med att de lämnade ifrån sig sina kärnvapen (som de hade kvar från sovjettiden).
2. De 1997 erkända gränserna mellan Ryssland och Ukraina (erkändes efter att Ryssland fått

arrendera en del av den tidigare sovjetiska flottbasen i Sevastopol på Krim).

(Källa: Utrikespolitiska institutet; Dagens Nyheter - Michael Winiarski, 2022-02-17)

NATO

Under den mediala bevakningen av konflikten i Ukraina har det uppstått ett hårt tryck på att Sverige bör gå med i Nato. Kärnan i Nato vilar på avskräckning, kärnvapen och kollektivt självförsvar. I Nato finns flera medlemsländer med djupt problematisk politik vad gäller mänskliga rättigheter och demokrati, t.ex. Turkiet, Ungern och Polen. Ett svenskt Nato-medlemskap skulle kunna begränsa vår självständighet i utrikespolitiska och säkerhetspolitiska frågor, likaså skulle det kunna öka risken för att vi tvingas in i väpnade konflikter och att vi blir en tydligare måltavla. Det finns andra europeiska länder som inte är medlemmar i Nato och som precis som Sverige har en tradition av neutralitetspolitik, t.ex. Irland, Österrike och Finland och Schweiz. Finland, som vi utvecklar vårt militära försvar tillsammans med, är fortsatt tydliga med att inte ansluta sig till Nato.

Vid ett Nato-medlemskap skulle vi bli tvingade till betydligt högre försvarsanslag än de vi har i dag, vilka är resultat av historiskt stora höjningar det senaste året. Detta skulle riskera minskade resurser till att förebygga andra säkerhetshot, såsom exempelvis vårdkapacitet och klimatförändringar.

Men, regeringen håller i nuläget fast vid att vi inte ska gå med i Nato, och endast en tredjedel av det svenska folket vill att vi ansluter oss till militäralliansen. Fredsrörelsen stödjer fullt ut denna linje!

KÄRNVAPENHOTET ÖKAR

Under den pågående konflikten i Ukraina har risken för användning av kärnvapen blivit större än på mycket länge, detta innebär ett ökat hot mot mänskligheten och den gemensamma säkerheten. Olika uttalanden pekar mot att Ryssland öppnar upp för att flytta fram medeldistansrobotar i Europa. Detta understryker vikten av att vi kräver av

Sverige att ratificera FNs konvention om förbud mot kärnvapen! Fredsrörelsen i Kungälv är en av de över 60 organisationer ur civilsamhället som ställt sig bakom kampanjen Kärnvapenförbud.Nu!

Påverka du också, skriv på namnsamlingen:

<https://www.mittskifte.org/petitions/karnvapenforbud-nu>.

I nästa Medlemsblad hoppas vi det finns utrymme för att lyfta blicken utanför krisen i Europa.

Medlemsavgiften

Tack alla som redan betalt!
Medlemsavgift för 2022 är 150 kr per person.
Pengarna sätts in på vårt plusgirokonto 786201-4
<i>Skriv namn och mejladress!</i>
Värva gärna en vän, vi behöver bli fler!

PlusGiro	INBETALNING
Medlemsavgift 2022: 150 kr per person	Till Plusgirokonto 78 62 01 - 4
Meddelande till betalningsmottagen:	Betalningsmottagare (endast namn):
Person 1:	<i>Fredsrörelsen i Kungälv</i>
Mejladress:	Avsändare (namn och postadress):
Person 2:	
Mejladress:	
	Svenska kronor: Öre